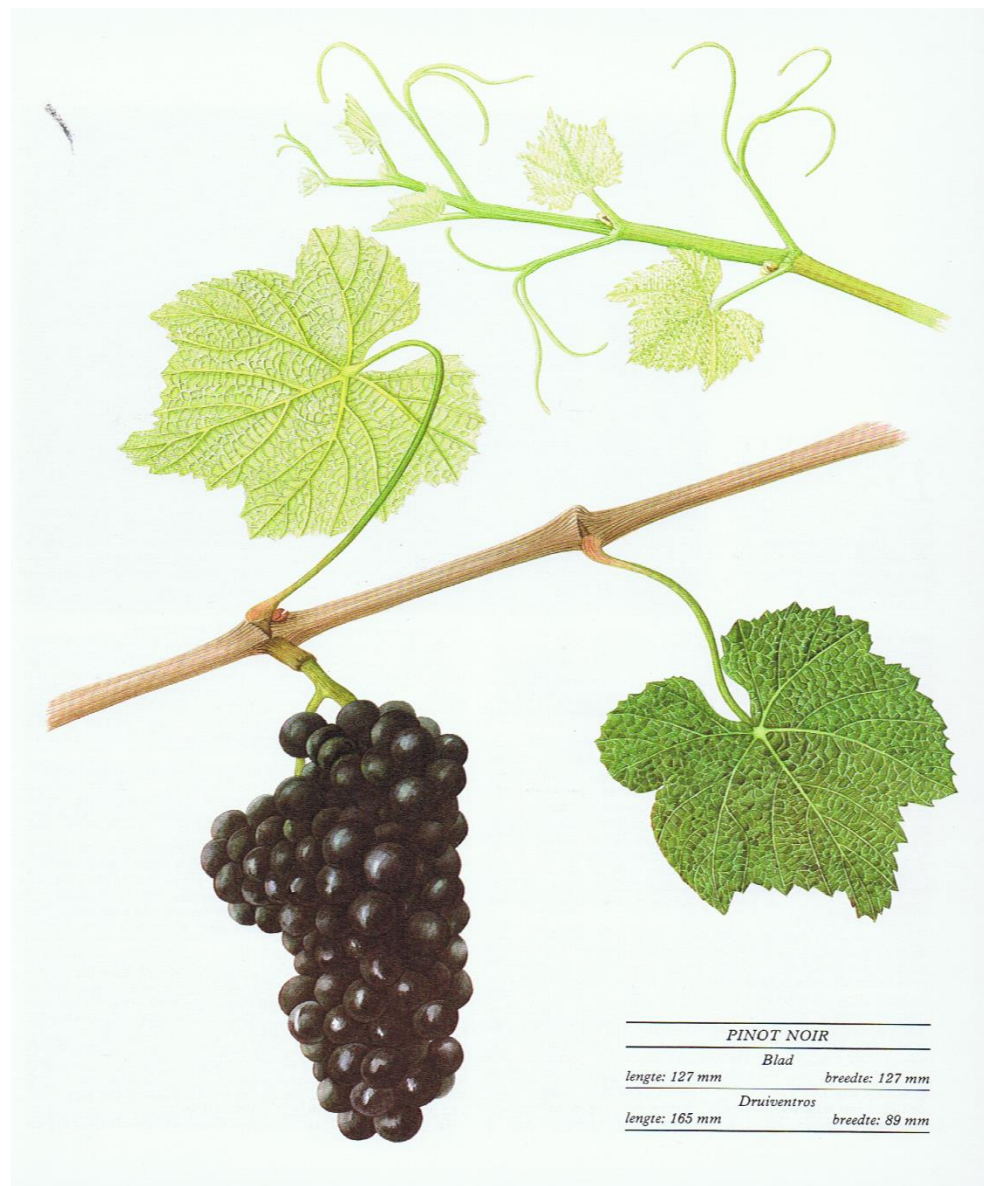

- Welke druif is moeilijk, wispelturig, eigenzinnig, veeleisend, controversieel ...
... maar wanneer 'alles' goed zit ook betoverend, geniaal, authentiek, bedwelmend en
absoluut groots in haar wijn?

De pinot noir wereldwijd... en haar vrouwelijkheid ?!

Commanderij Cuvée - Asse

16 januari 2020

Gerda De Moor

Woordenspin

pinot noir

Pinot noir? Quotes 1

- moeilijk, wispelturig, eigenzinnig, controversieel ...
- 'la diva des coteaux' (Bourgogne)
- geniaal, authentiek, ongrijpbaar, complex ...
- een genie in haar eigenzinnigheid ...
... maar als geen andere druif in staat haar 'terroir' te vertalen en door te geven in het glas ...
- levert wijnen van een zeldzame fluweligheid ...
- wijnen met finesse, een elegantie en fijne fruitigheid enerzijds
... heel krachtig, complex en volumineus anderzijds ...

Pinot noir? Quotes 2

- De meest geliefde druif onder wijnliefhebbers en de meest gehate druif onder wijnmakers ...
- ‘Ze geeft/heeft weinig kleur, weinig zuren, weinig tannine en weinig alcohol .. en toch, als je respect toont voor de druif, geeft ze je de beste wijn van de wereld!’
- Met een perfect ‘equilibre’ en harmonie in het glas wordt de pinot noir poëtisch en sensueel: ‘ze geeft zich aan hen die om haar geven!’

Oorsprong en evolutie van de pinot noir: een tijdlijn

Oorsprong en evolutie van de pinot noir: een tijdlijn

VIII° - IX° E

- Karel de Grote stimuleert de economie, en de pinot-wijnstok werd nog meer gecultiveerd door zowel edelen, boeren als monniken
- De bourgognewijnen worden geroemd, met dank aan monniken en andere kloosterlingen: monastieke ordes als 1ste multinationals

X° - XII° E

- 910: stichting abdij van Cluny & 1098: abdij van Cîteaux
- De monniken van deze abdijen hervormen het werk in de wijngaard en de vinificatietechnieken, belang van 'terroir', ontstaan van de termen cru's en Clos

XIV°-XV° E

- Hertogen van Bourgogne verheffen de wijnen tot de top van Frankrijk en Europa
- Filips de Stoute geeft de aanzet en kleinzoon Filips de Goede bant de gamay-druif in Bourgogne ten voordele van de pinot noir

Oorsprong en evolutie van de pinot noir: een tijdlijn

Oorsprong en evolutie van de pinot noir

- Pinot-druif is oud => genetisch onstabiel ... muteert makkelijk
 - voordeel: de druif past zich aan het terroir aan
 - nadeel: gewenste klonen moeilijk vast te houden => variatie aan wijnkwaliteit
- Sedert het ontstaan van de pinot: reeds een 1000-tal klonen geregistreerd = één grote 'pinot-familie' met hetzelfde DNA-profiel (Pierre Galet): pinot noir, pinot blanc, pinot gris, pinot meunier, chardonnay (pinot+gouais blanc) , gamay, aligoté, muscadet, auxerrois, savagnin, lagrein, durez ('ouder' van de syrah), romorantin, frühburgunder, spätburgunder, weissburgunder, ...

Oorsprong en evolutie van de pinot noir

- Genoom 'pinot noir' ontrafeld in 2007 (fruit-aroma's)
- In 2000 méér dan 50 pinot noir-klonen officieel erkend in Frankrijk
- Bv. eerste generatie virus-vrije Bourgogne kloon 115, Champagne-klonen 375 en 386, 548, nieuwe Dijon-kloon 667 (Morey-Saint-Denis), 777, 828, 943, Frühburgunder in Duitsland: kloon 111, ...
- Belang van keuze (Amerikaanse) onderstok naargelang 'terroir'/klimaat!

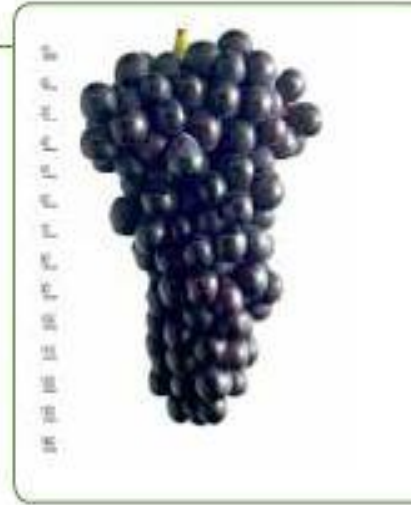
ENTAV-INRA® Clone 943

- Origin: Côte d'Or, Burgundy
- Smaller berries, nice small bunches, slightly more open
- Lowest production potential, with medium fertility, and significantly higher sugar content
- Great flavour intensity, with red berry fruit

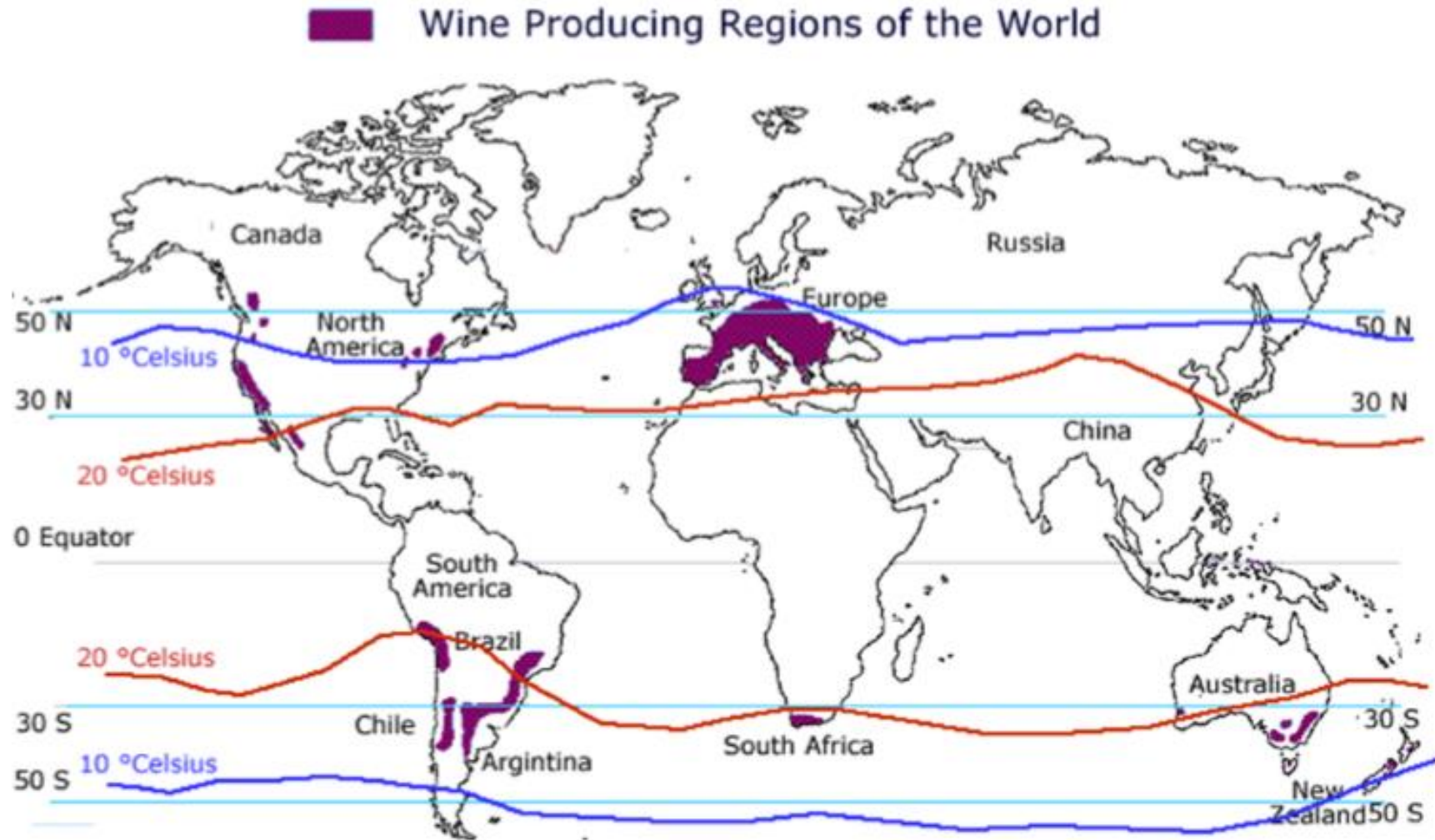

ENTAV-INRA® Clone 115

- Origin: Côte d'Or, Burgundy
- Medium fertility, regular fruit set, medium vigour
- High sugar potential, low production
- Tighter bunches than 667 and 777, slightly more acid
- Very juicy raspberry essence, good crunchy skins
- Highly valued clone for balance and aromatic richness

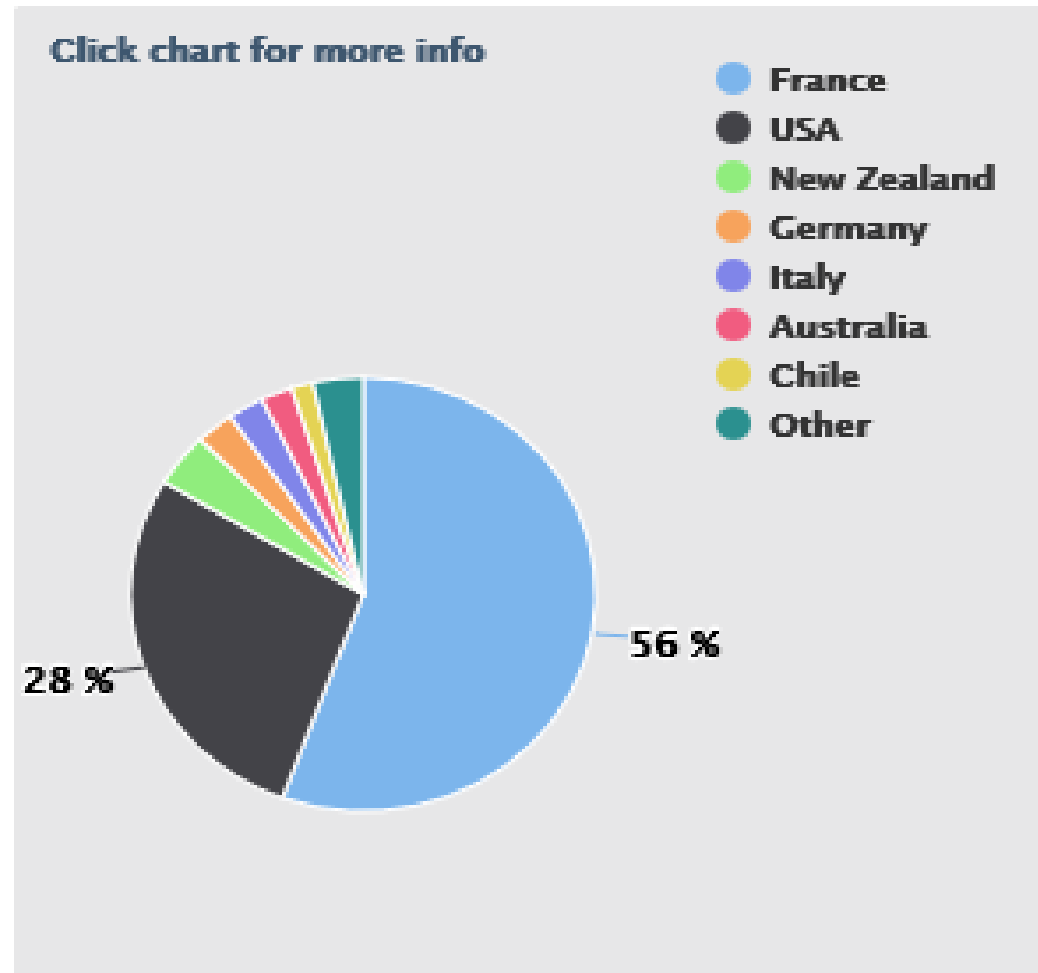

Pinot noir wereldwijd

Pinot noir wereldwijd

2015

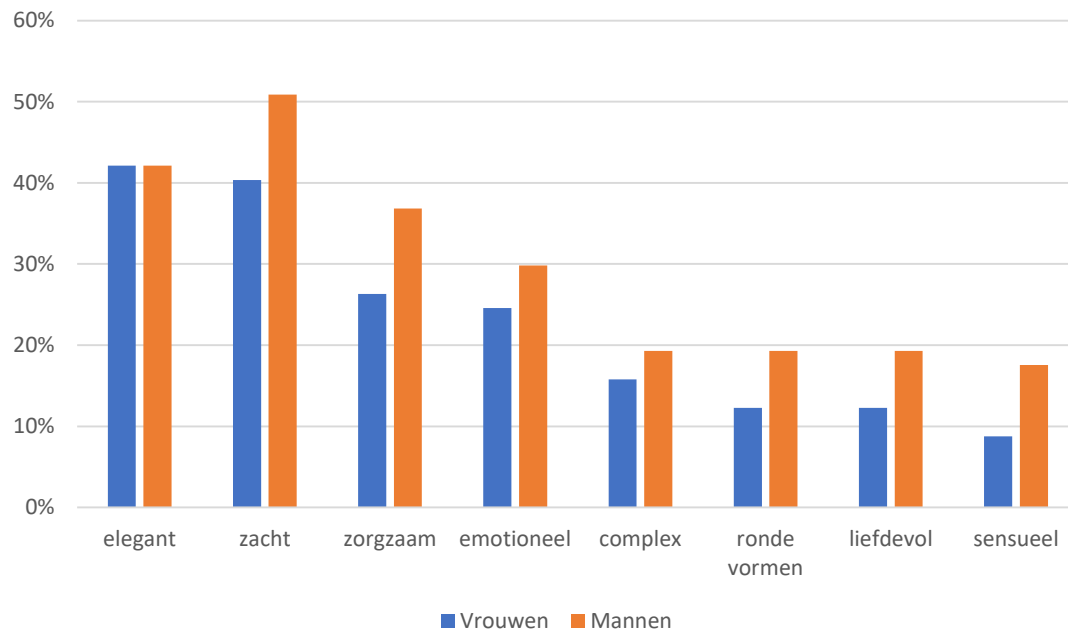
De pinot noir en haar vrouwelijkheid?!

- Eindwerk: *“De pinot noir in Volnay en Pommard, of vrouwelijke versus mannelijke wijnen: mythe of realiteit? (2018)*
- Bij uitbreiding: *“Cabernet sauvignon is mannelijk, merlot is vrouwelijk” of “Bourgognewijnen zijn vrouwelijk, Bordeauxwijnen zijn mannelijk?”*, ... etc.
- Onderzoek via enquête: (57 vrouwen, 82 mannen)
- Wat is vrouwelijk?
- Wat is mannelijk?
- En wat is het vrouwelijke of mannelijke in een rode wijn?

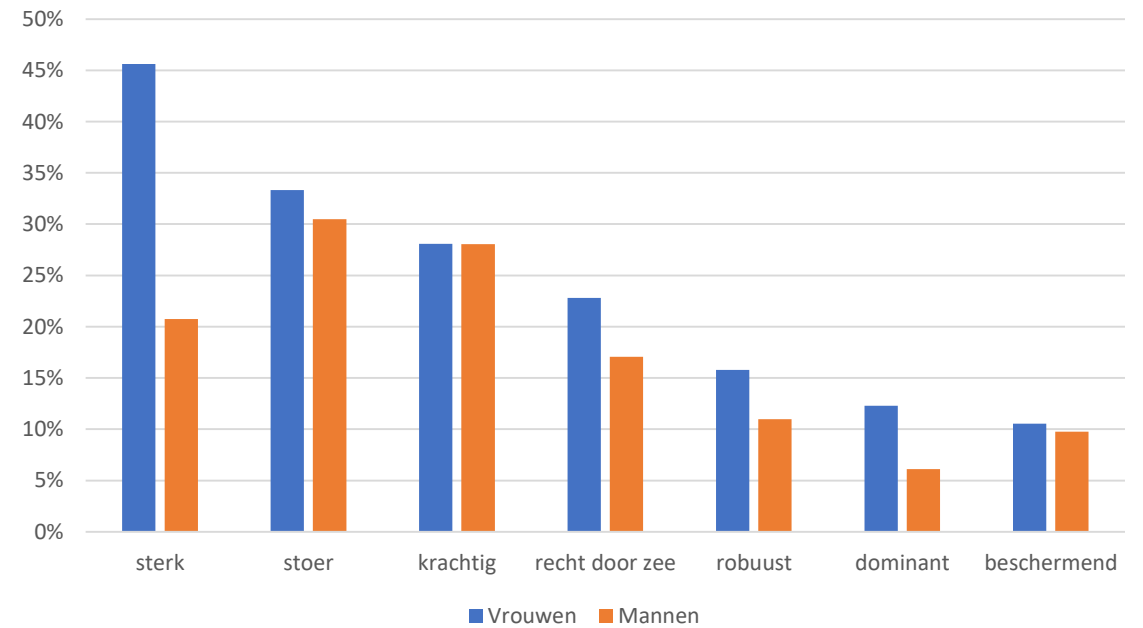

Kenmerken vrouw vs man

Vrouwelijke kenmerken vgl vrouwen vs mannen

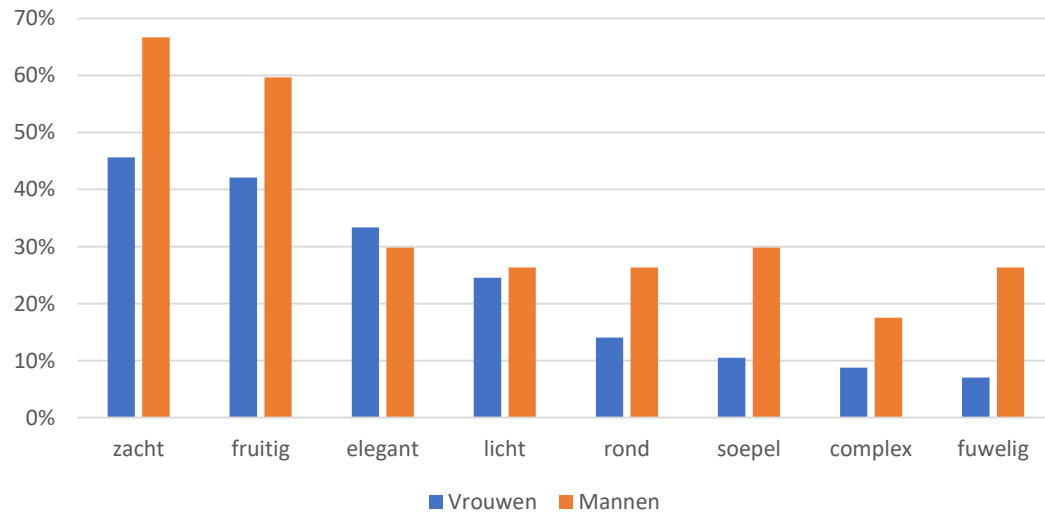

Mannelijke kenmerken vgl vrouwen vs mannen

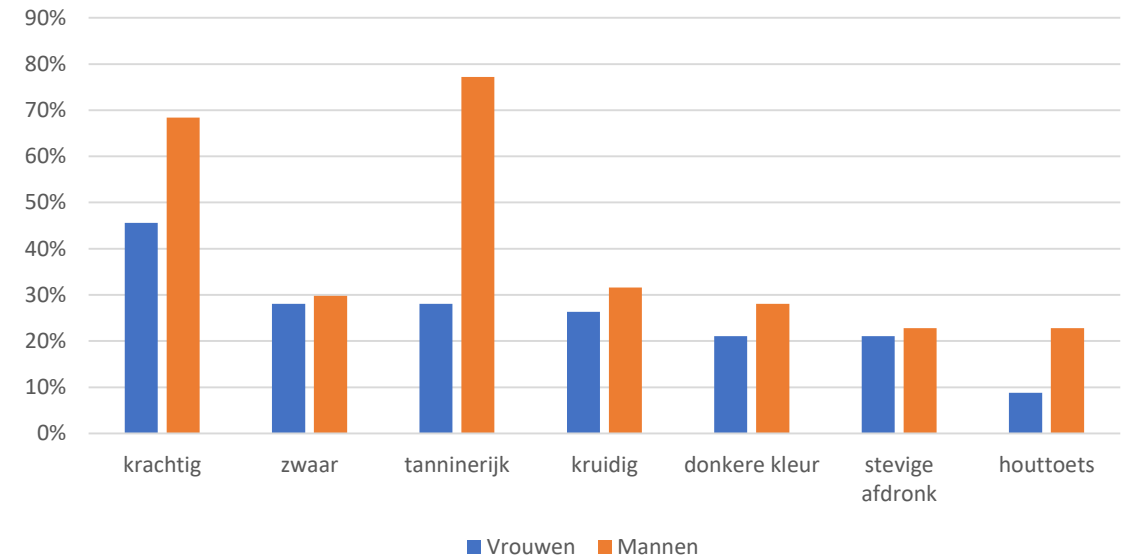

En in rode wijn ...

Vrouwelijke kenmerken rode wijn vgl vrouwen vs mannen

Mannelijke kenmerken rode wijn vgl vrouwen vs mannen

Samenvattend: vrouwelijk en mannelijk in het algemeen, en terminologie in rode wijn in het bijzonder

- Uit de vergelijking van vrouwelijke en mannelijke kenmerken in het algemeen en in rode wijn weerhouden we volgende begrippen:
- ‘vrouwelijkheid’: *zacht, elegant, complex en rond*;
- ‘mannelijk’: *krachtig*

- Mogen we hieruit concluderen dat in de wijnwereld de termen vrouwelijk en mannelijk in rode wijn toch specifiek anders worden getypeerd?

Pinot noir ... vrouwelijk?

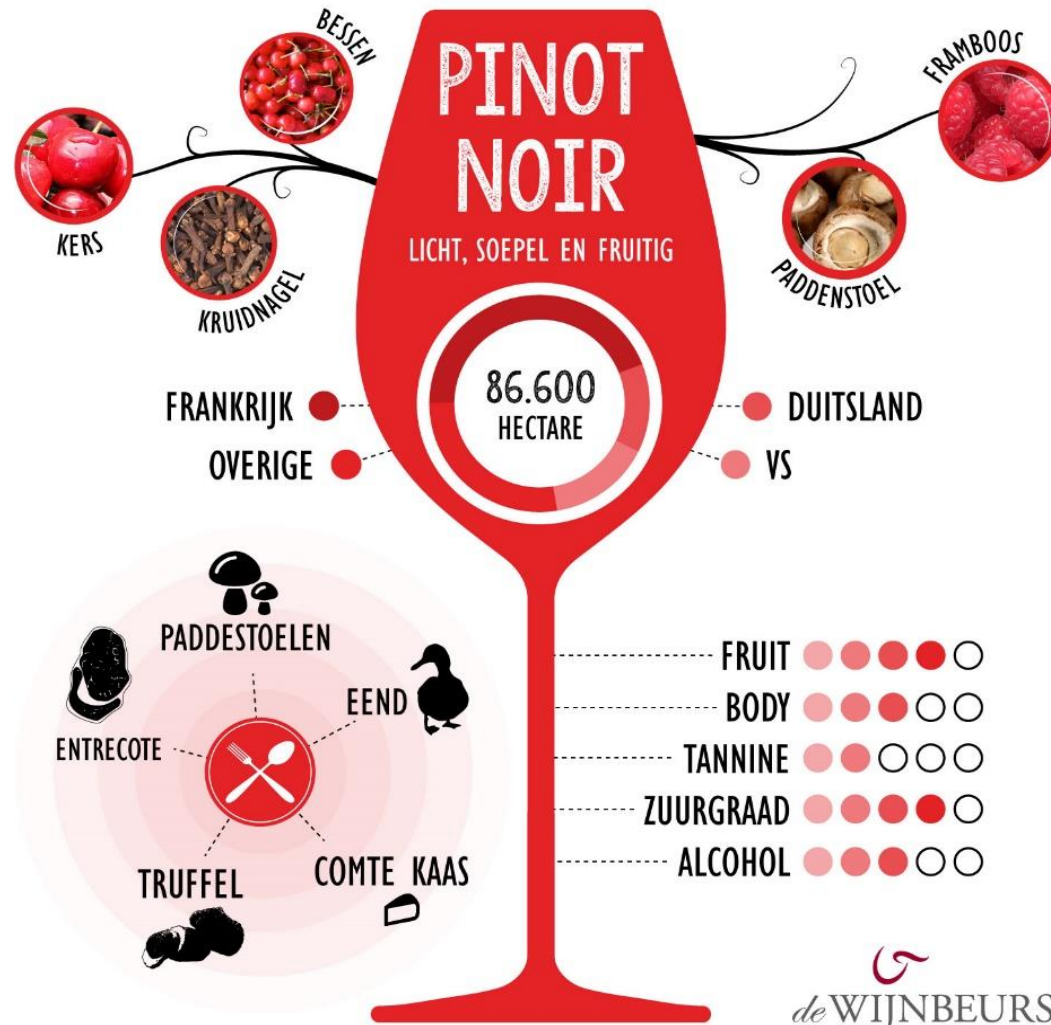
Een degustatie! De proef op de som!

Vooraf ... dé aroma's van de pinot noir

Pinot Noir

de WIJNBEURS

Pinot noir-wijnen zijn uitdagend ... uitdagende wijnen te ontdekken ... uit verschillende landen en continenten

- België, Chili, Duitsland, Frankrijk, Nieuw-Zeeland, USA & Zuid-Afrika

HC	AA	A+	A	B+	B	B-	C
subliem	uitmuntend	zeer goed	goed	bijna goed	correct	onvoldoende	foutief

- Degustatiefiche 'Persoonlijke opmerkingen' → land ? & M / V ?

Wijnen 1 & 2

Wijn 1

Haka Pinot Noir – Domein Haka – 2017 – Marlborough – Nieuw-Zeeland

De Haka → traditionele dans van de Maori stam

Marlborough: 'kroonjuweel van Nieuw-Zeeland'

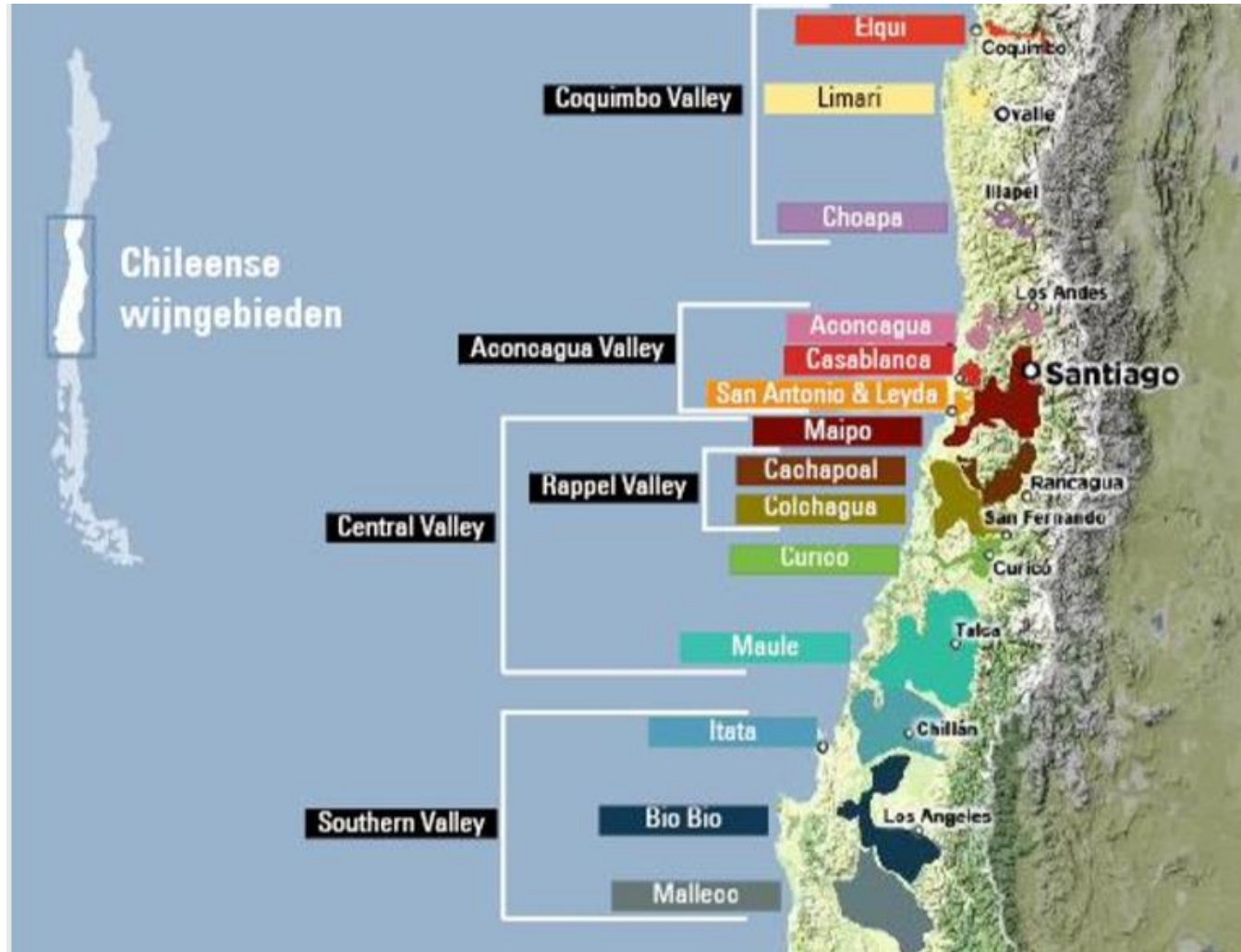
- Omringd door zeeën en oceanen: gematigd maritiem klimaat
- Samenvloeiing van warmtegolf uit Australië en Antarctische koudegolf
- Lange zonneschijn en koele zeewind ('s nachts)
- Marlborough warmste regio, meeste zonne-uren
- Cool-climate-typering
- Harde steen, kalk en grindbodems

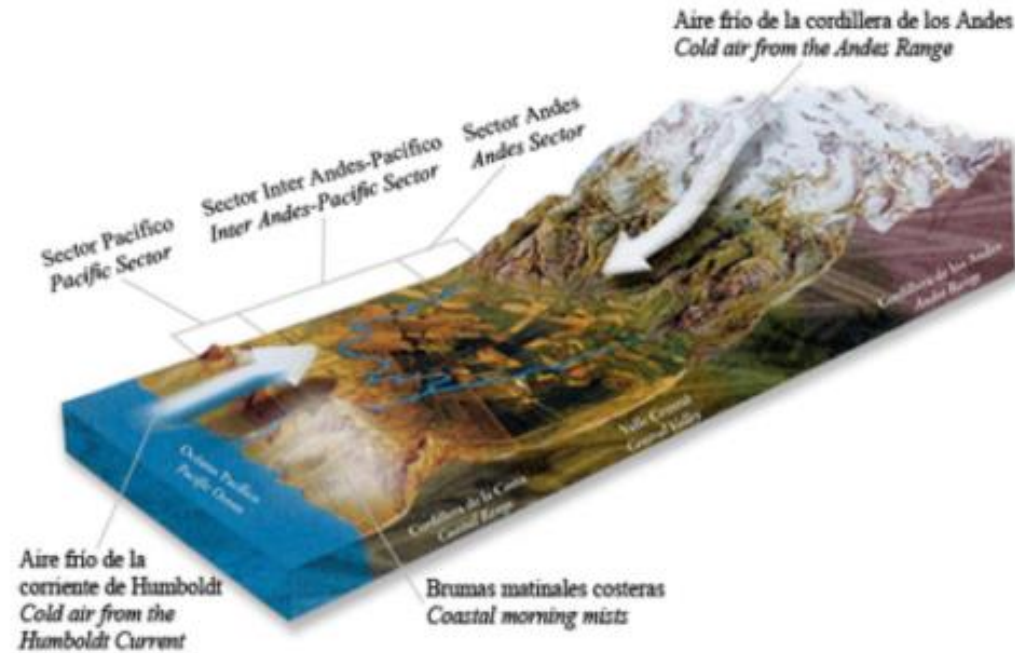

Wijn 2

Vina Chocalan – Gran Reserva Pinot Noir – 2016 Santa Eugenia de Chocalan – Maipo – Chili

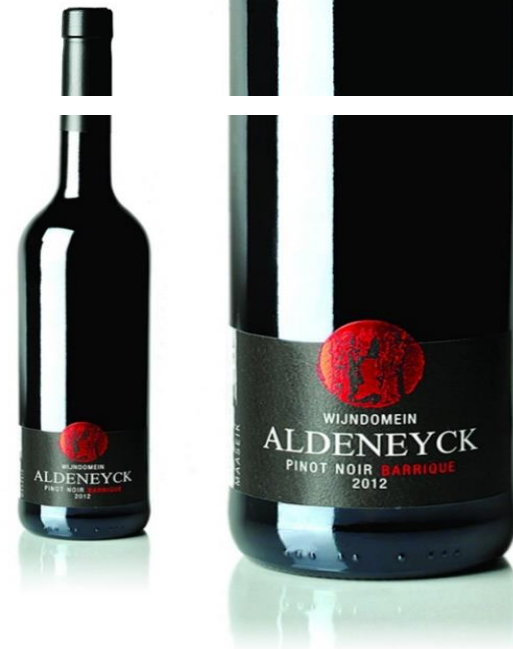
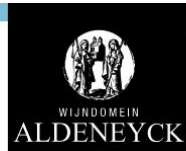
- ‘Ontmoetingsplaats van winden en zee’
- Andes versus Stille Oceaan
- Perfect ‘cool climate’-gebied voor de pinot noir
- Bodem: leem, zand, vulkanisch, alluviaal, algemeen weinig kalk

Wijnen 3 & 4

Wijn 3

Pinot Noir Barrique – Wijndomein Aldeneyck – 2016 –
Aldeneik/Maaseik, België

5 BOB's - België

27 nov 2017 : Maasvallei Limburg (BE – NE)

- Zonovergoten zuid-oosthelling
- Warm microklimaat
- Maaskiezels en grind, wat kalk, toplaag leem (80cm)

Wijn 4

Pinot Noir – Riva Ranch – Wente Vineyards –
2014 – Arroyo Seco Monterey –
California – USA

- Monterey County +/- 18 300 ha
- Blue Grand Canyon (zee canyon, 3,2 km diep) brengt verkoeling in het noorden
- Koele zone (dicht bij de zee): pinot noir, chardonnay
- Gevarieerde en poreuze bodem: zand, leem, klei, vulkanisch, graniet, kiezel

Wijnen 5 & 6

Wijn 5

Joubert-Tradauw Pinot Noir – 2013 – Klein Karoo –
Tradauw Vallei, Barrydale, Zuid-Afrika

“You are invited to join us
and taste the Little Karoo !
in Afrikaans we say:

“Proe die Klein Karoo !”

“Gesondheid !”

Regio Klein Karoo (West Cape)

- Vrij uitgerekte regio van west naar oost van Montagu tot Oudtshoorn
- Extreem klimaat: warme zomers, weinig neerslag, koele winters doch zelden vorst
- Wijngaarden liggen vooral in de rivervalleien (irrigatie)
- Bodem: leisteen en afzetting van rivieren, naast wat kalk, grind, klei

Wijn 6

Spätburgunder trocken

– barrique –

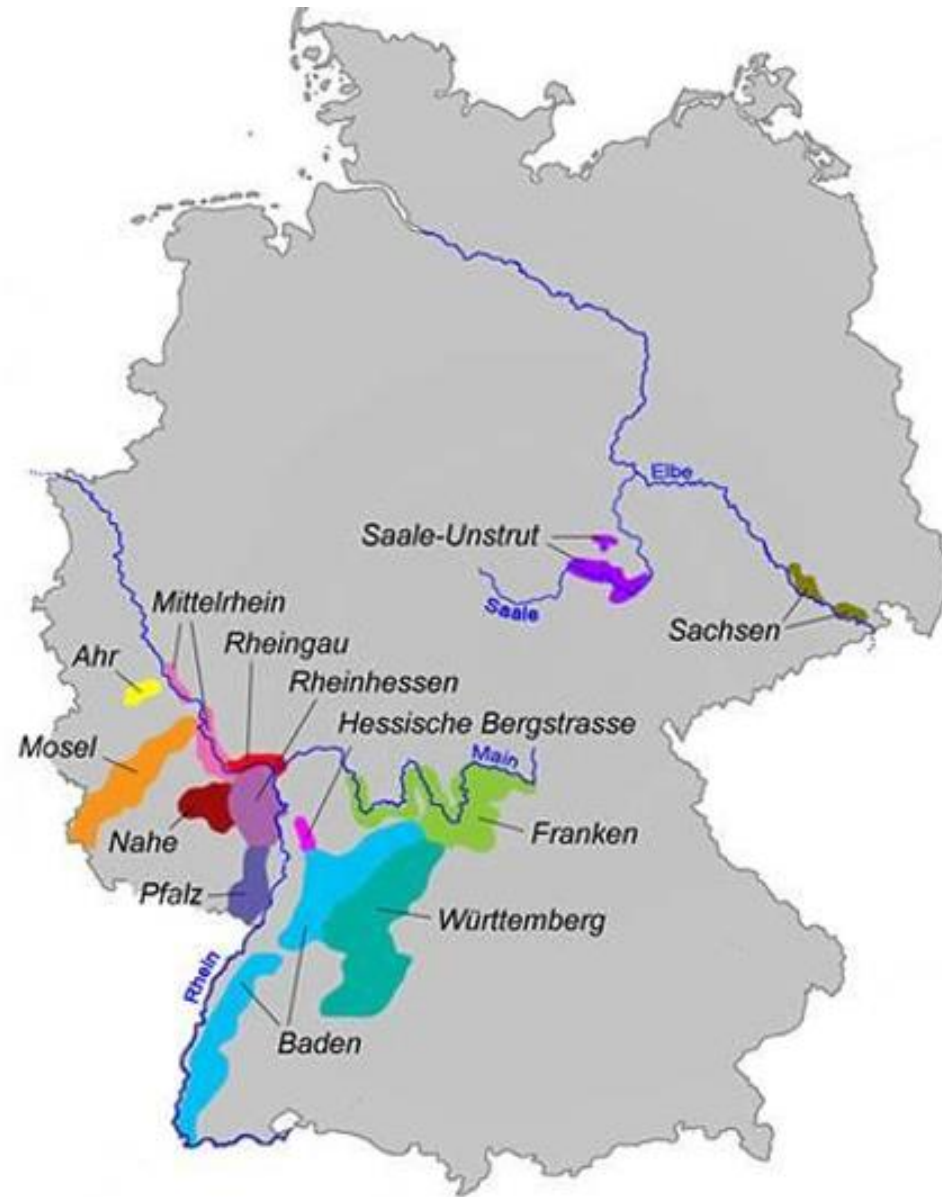
Weingut Jakob Schneider – 2015

Niederhausen, Nahe, Duitsland

Wijnautoriteit Terry Theise:

"a young vintner to keep an eye on... He must now be considered to be scratching at the door of the elite in the Nahe".

Nahe

- Gaarden in valleien en vooral (steile) hellingen langsheen de Nahe
- Milde temperaturen, veel zonneschijn
- Vulkanisch verleden schudde de grond vaak door elkaar: op een relatief klein oppervlak → verschillende bodemsamenstellingen. Inmiddels zijn ongeveer 180 bodemsoorten ontdekt.
- In het noordoosten staan de wijnstokken met hun wortels in verweerde lagen klei, löss en leem → rode wijnen, vooral gemaakt van de dornfelder en spätburgunder

Wijnen 7 (2 fl.) & 8 & 9 (telkens 1 fl.)

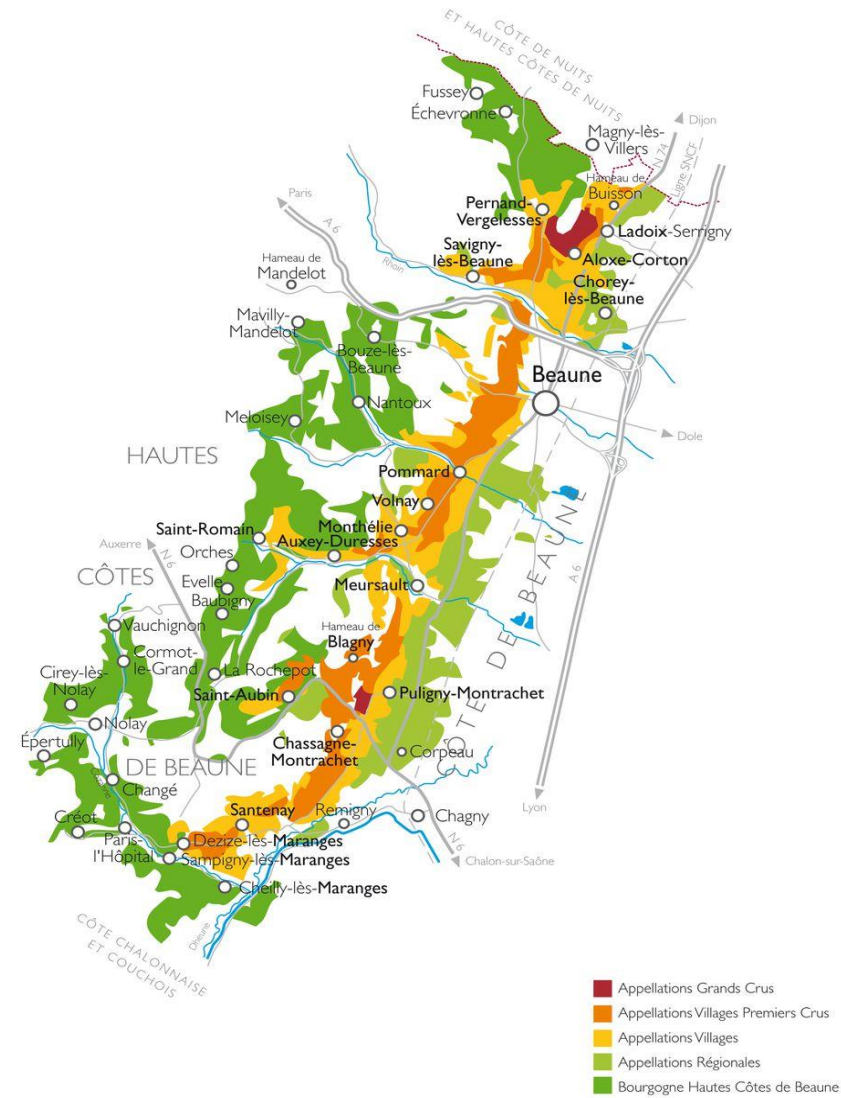
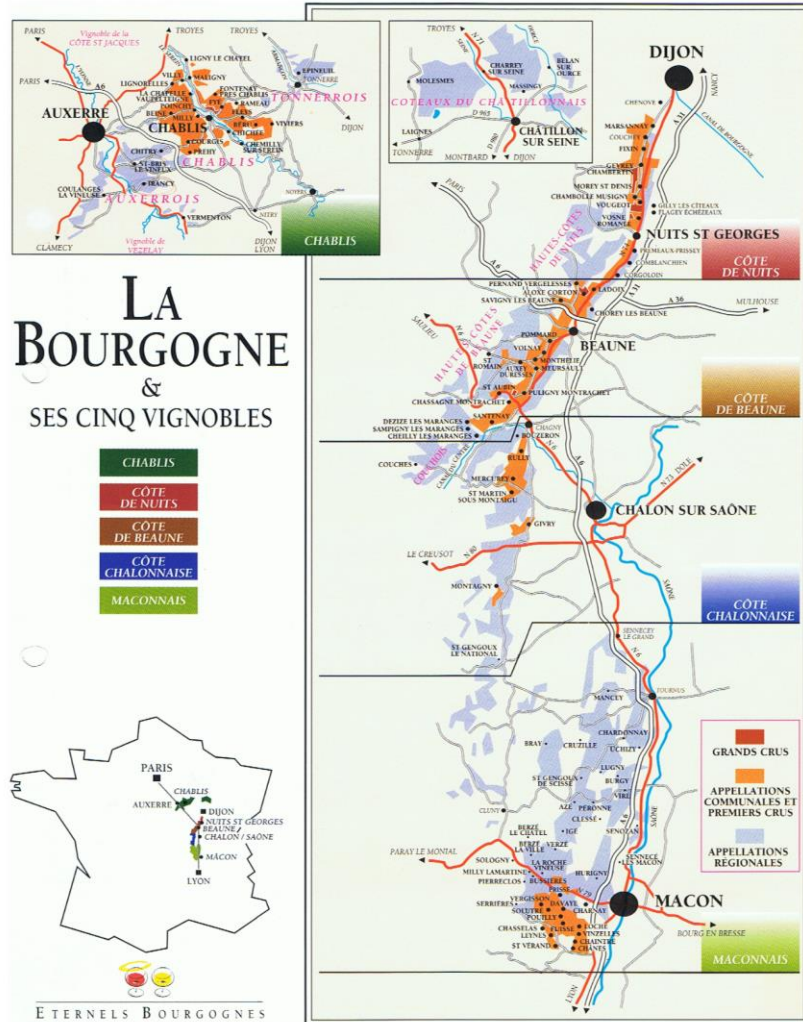

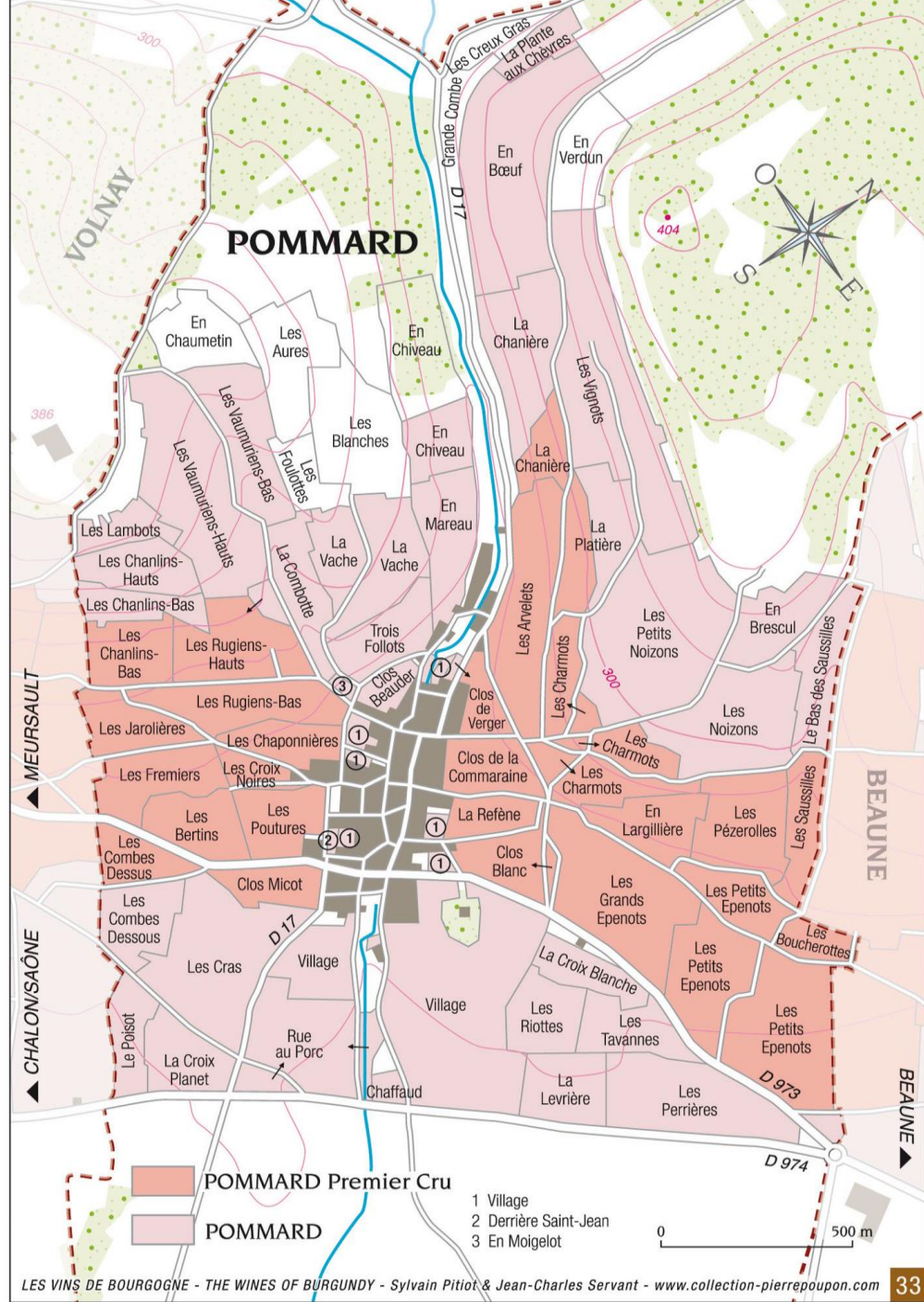
Wijn 7

Pommard 1er Cru Les Arvelets
Domaine Deveney-Mars – 2015
Côte de Beaune – Frankrijk

Côte de Beaune et Hautes Côtes de Beaune

'Les Arvelets' 1er Cru

- hogerop in de Combe op een steile helling
- zuidelijk gericht – veel zon
- bodem: mergel- en kalkrijke klei
- iets stevigere maar delicate wijnen, harmonieus en elegant omwille van de vettige bodem
- Anne Parent : “het ‘climat’ is ‘gemene deler’ tussen de noord- en zuidflank van Pommard.”

Wijn 8

Volnay 1er Cru Les Caillerets

Domaine Christophe Vaudoisey

2015 – Côte de Beaune – Frankrijk

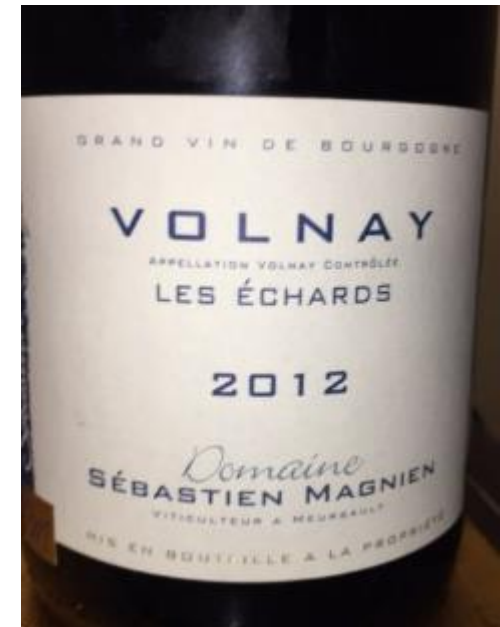

Wijn 9

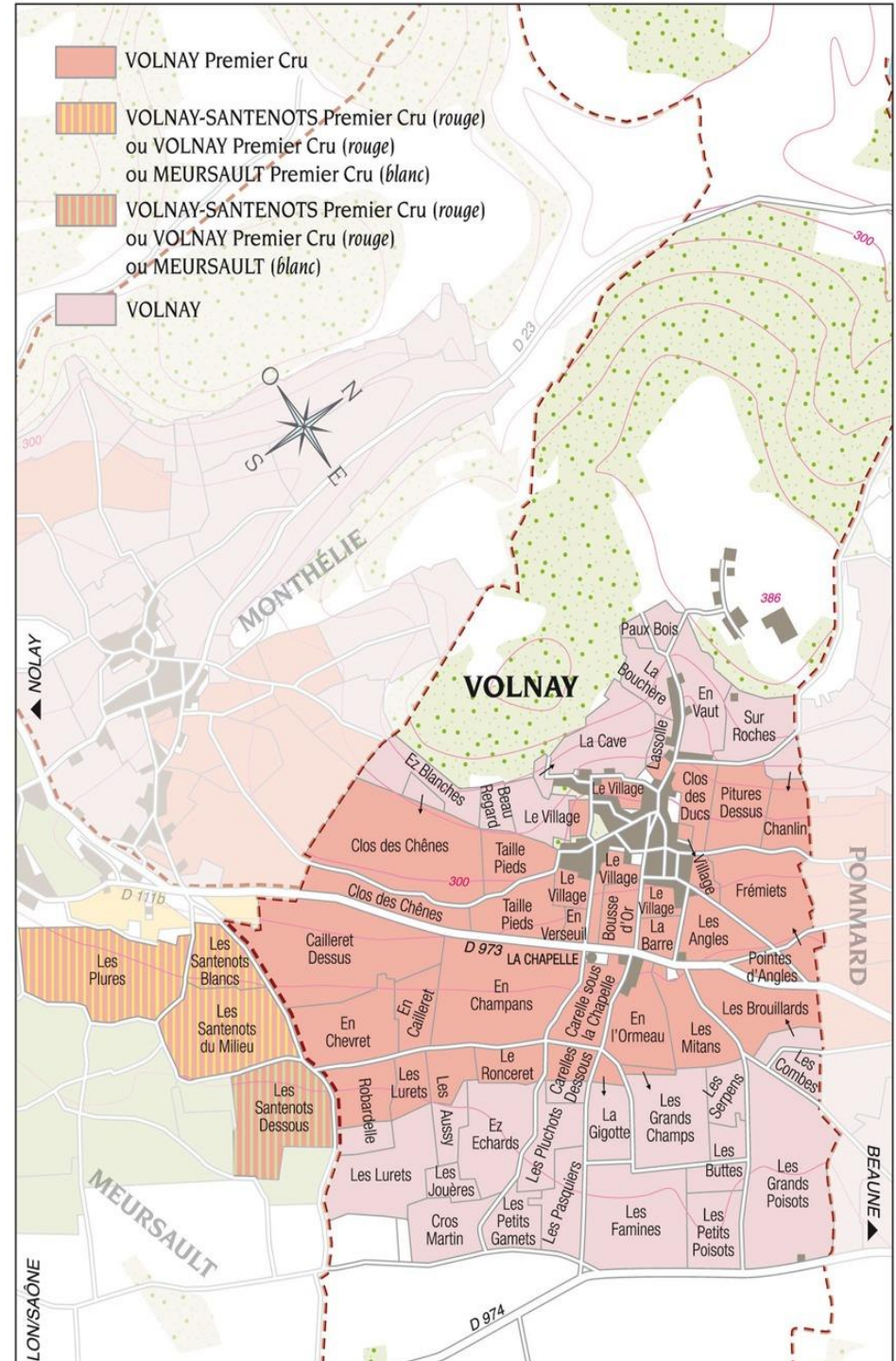
Volnay 'Les Echards'

Domaine Sébastien Magnien

2012 – Côte de Beaune – Frankrijk

- VOLNAY Premier Cru
- VOLNAY-SANTENOTS Premier Cru (*rouge*)
ou VOLNAY Premier Cru (*rouge*)
ou MEURSAULT Premier Cru (*blanc*)
- VOLNAY-SANTENOTS Premier Cru (*rouge*)
ou VOLNAY Premier Cru (*rouge*)
ou MEURSAULT (*blanc*)
- VOLNAY

'Les Caillerets' 1er Cru

- vertegenwoordigt één van de mooiste terroirs van Volnay
- bodem: mergel en mergelachtige kalksteen, en grind (goede drainage)
- rijke en zeer elegante wijnen, gekenmerkt door een verfijnde, zijdeachtige smaak met lange afdronk
- Het 'climat' wordt beschouwd als het archetypische van de Volnay:
"Qui n'a de vignes en Cailleret, ne sait ce que vaut le Volnay".

'Les Echards'

- lagere strook in Volnay: 'lieux-dit'
- bodem: mergelhoudende kalkafzettingen en klei
- wijnen met een mooie structuur en finesse

Volnay en haar vrouwelijkheid? Pommard en zijn mannelijkheid?

“Volnay en Pommard, burenen van elkaar ten zuiden van Beaune, produceren enkel rode wijnen en zouden elk een specifiek profiel qua karakter van hun wijnen vertonen.

Pommard heeft de reputatie de meest **mannelijke** wijnen van de Côte de Beaune te maken: krachtpatsers met veel structuur en body;

Volnay de meest **vrouwelijke**: elegante, fluwelige wijnen met veel finesse

Deze indeling is niet onjuist hoewel er in beide gemeenten specifieke elementen aanwezig zijn die nopen tot een iets genuanceerder beeld van deze wijnen,” Benoît France.

Pommard versus Volnay

- Pommard: “ Il faut prendre garde aux idées toutes faites: la célébrité du Pommard au XIX° siècle lui vaut l’image d’un vin insistant et **viril**. En réalité, les terroirs, les vinifications et l’âge nuancent ce portrait pour offrir un vin riche en sensibilité. “
(www.vins-bourgogne.fr)
- Volnay: “ Apprécié depuis toujours pour sa finesse, sa sève et son bouquet, le Volnay est présenté souvent comme le vin rouge de Bourgogne le plus **féminin**. Certains terroirs nuancent ce portrait de façon plus corsée et vigoureuse, mais il est vrai qu’il laisse sur la Côte de Beaune comme une trace de rouge à lèvres, l’empreinte d’un baiser ... “
(www.vins-bourgogne.fr)

Pommard versus Volnay

Pommard

- Côté Beaune (N): finesse en elegantie
- Côté Volnay (Z): vol en krachtig

Volnay

- Côté Pommard (N): kracht en finesse
- Côté Meursault (Z): verfijnd en delicaat

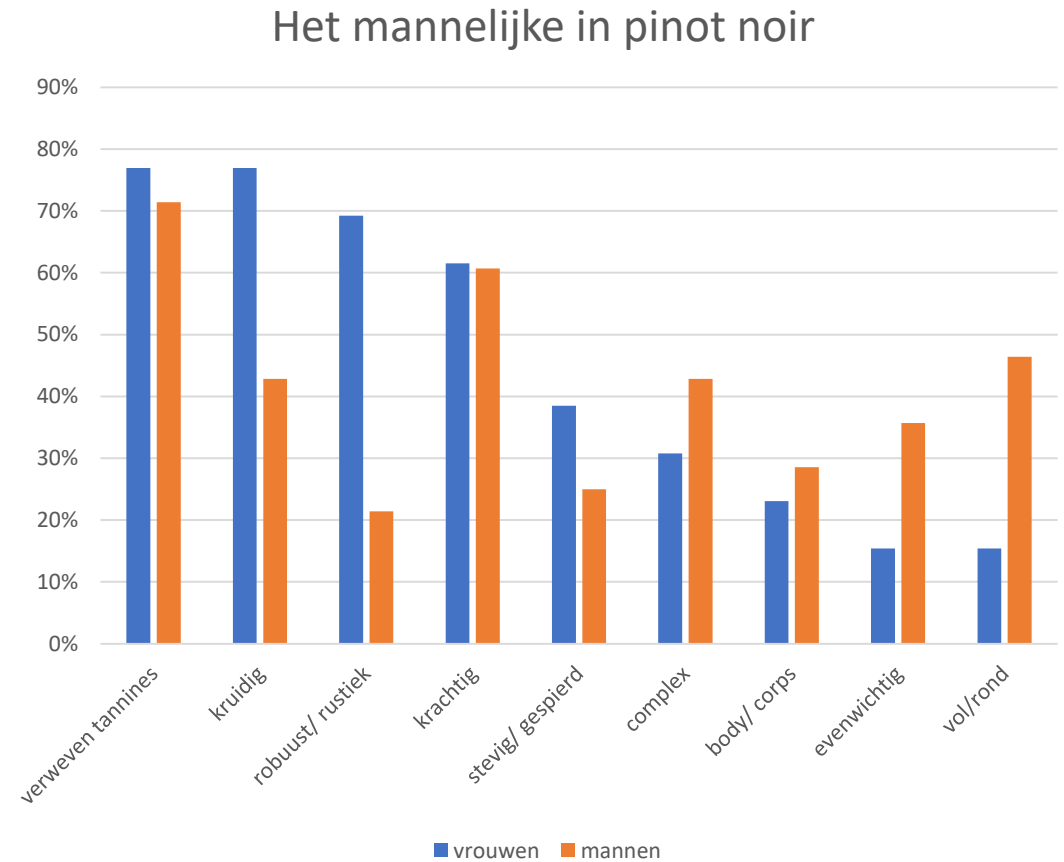
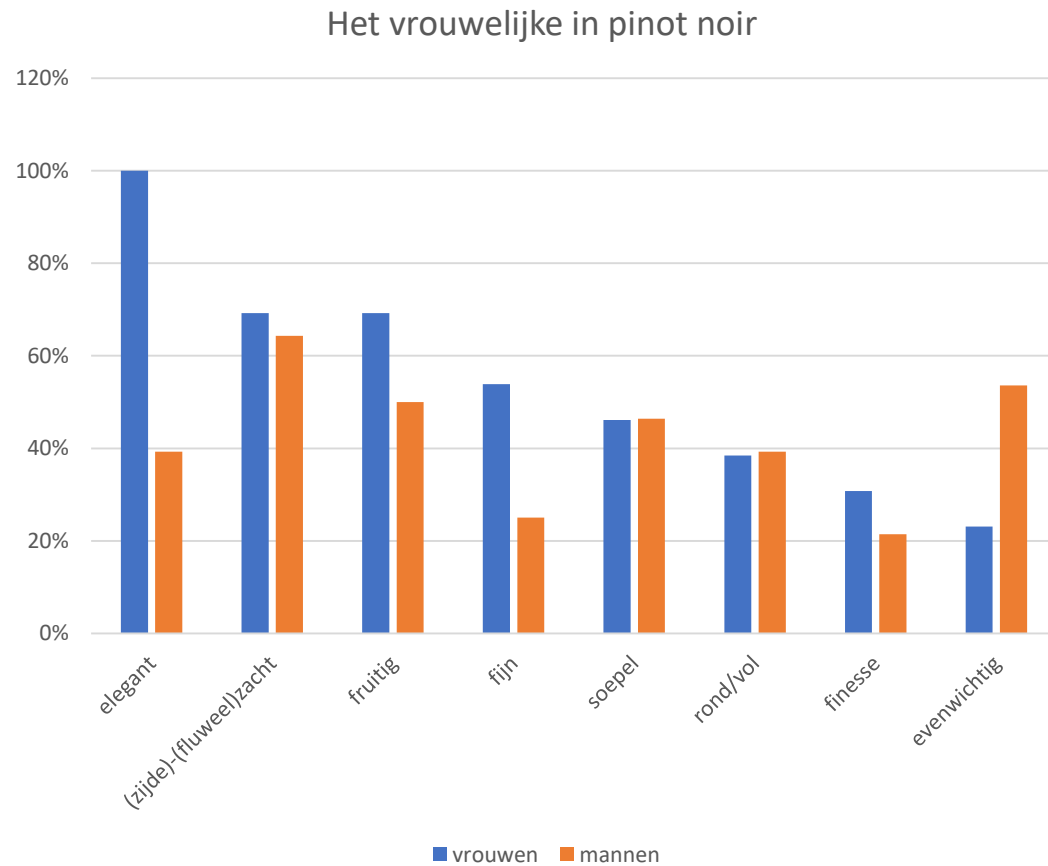

Volnay

'Les Rugiens' in Pommard, Volnay aan de einder

Terminologie: vrouwelijk vs mannelijk

Conclusie queeste ... mythe vs realiteit

- **mythe**

- “ **From:** Jancis Robinson **Sent:** Friday, October 6, 2017 1:06 PM **To:** Gerda De Moor
Subject: Re: Gentle Reminder Fw: Volnay and Pommard
- I’m afraid I do not believe wines can be either ‘feminine’ or ‘masculine’. Sorry!
- Best of luck with your thesis,
- Jancis

Scores

THE END !!!

“ *Qui sait déguster ne boit plus jamais de vin
mais goûte des secrets.* ”

Salvador Dali

